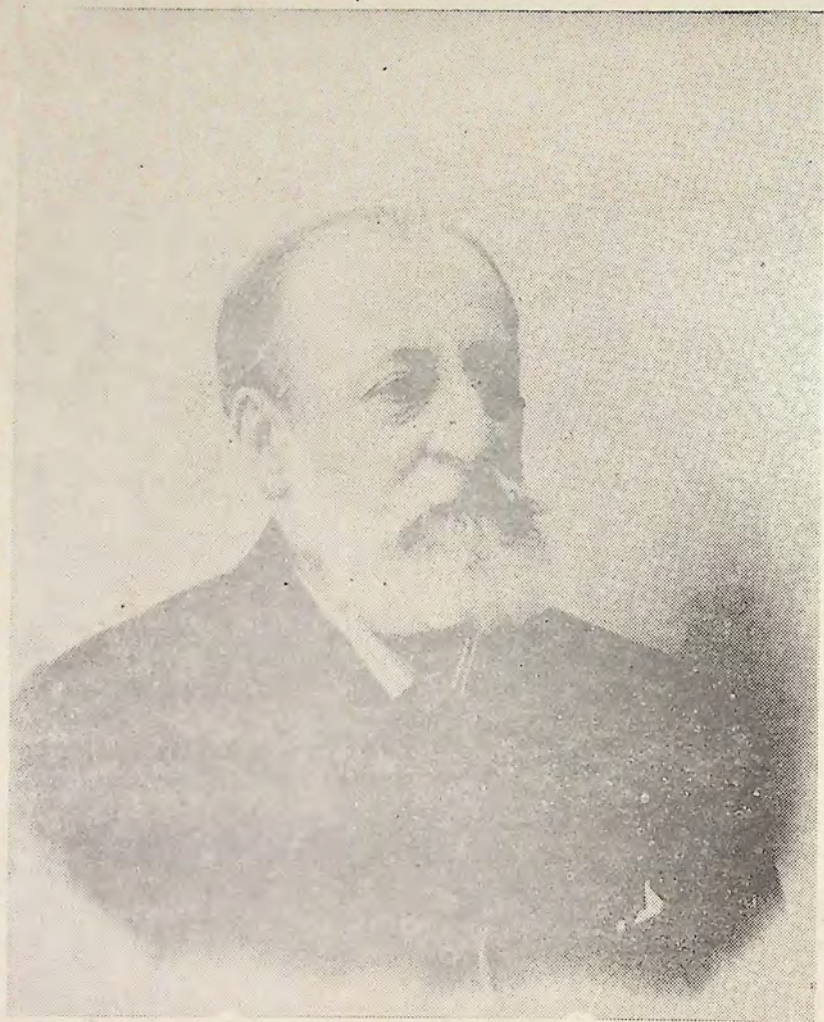

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА
THEATRE D'OPERA DE ROUSSSE

САМСОН
И ДАЛИЛА

Сезон 1973-1974

ЩАРЛ КАМИЙ СЕН-САНС

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА
THEATRE D'OPERA DE ROUSSE

САМСОН
И ДАЛИЛА

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890842

Сезон 1973 - 1974

490951

Бележки на режисьора

Режисьорското кредо на постановчика на „Самсон и Далила“ е: „Публиката да вижда всичко, което чува и да чува всичко, което вижда! Публиката да „ЧУВА“ режисурата и да „ВИЖДА“ музиката!“

Режисьорът на „Самсон и Далила“ се стреми към ОПЕРНА режисура, която дава еднакво много и за ухото и за окото на публиката. Той е за съвременната режисура, опряна и обогатена от здравата, художествена оперна традиция, за режисура, която драматически, сценически разкрива духа на партитурата и иденте на творбата, за режисура на музикалното, вокално, психично, пластично и живописно озвучаване на партитурата, която е основният закон на всеки оперен спектакъл, за режисура като обобщаваща форма на всички родове театрални изкуства.

Режисьорът на „Самсон и Далила“ се стреми към „симфоничното звучение на спектакъла, към хармонията на артистическите индивидуалности, като се обявява против режисьорската „дресура“, против търсене на всяка цена на „новаторство“ и „сензация“; той е против сценическото консервиране на произведението, но и против празния ефект, против „режисьорските ребуси“ и „героническата акробатика“ на сцената. Той се стреми да намери сценически език, понятен за публиката, — за всяка публика — защото няма „лоша“ и „добра“ публика, защото няма и театър без публика. Той държи да покаже на публиката не само „как“ се играе едно произведение, но и „какво“ се играе.

Режисьорът на постановката излиза от убеждението, че най-добрата постановка е тази в която режисьорът не се забелязва, че няма само един задължителен път, а има много възможни пътища за художествено възпроизвеждане на една театрална творба.

Като негова първа режисьорска работа постановката на „Самсон и Далила“ неизбежно носи елементи, които подлежат на критика, но той от опит знае, че хвалебствените критики го направиха „звезда“, а критичните го направиха артист. Той знае, че един режисьор расте заедно с артистите си, заедно с постановките си, защото ако един певец с възрастта си остарява, един режисьор с възрастта укрепва, по-раства и узрява. Затова и той решава, че след близо 25 годишен теа-

трален опит, може да се роди режисьора, за да има достатъчно още време да расте и възмъжава.

Като първа негова постановка операта „Самсон и Далила“ не може да осъществи всички негови режисьорски идеали, но тя преследва определена цел да покаже в тази библейско-историческа и легендарно-митическа творба обобщените идеи на човека за красота, добро, правда и свобода.

Героите на произведението са толкова земни, човечни, пълнокръвни герои, колкото и митически, свръчовечни, полубожествени същества в чиято монументална форма звучат всички символи, вечните идеи на патриотизъм, любов, борба и саможертва. Там се кръстосват реалното с нереалното, историческото с фантастическото, националното с наднационалното и се сливат в една магическа театрална форма, в грандиозната сила на музиката, на изкуството.

Защото, както казва древно-гръцката мъдрост, хората говорят на различните свои езици, а боговете разговарят чрез музиката.

Димитър УЗУНОВ

За автора и творбата

Бележитият френски композитор Шарл Камий Сен-Санс е роден на 9. X. 1835 год. в Париж и починал на 16. XII. 1921 год. в Алжир. Изключителното си дарование той проявява в най-ранна възраст и още десет годишен Сен-Санс е написал вече първата си симфония; по повод на която другият френски музикален колос Берлиоз пише: „този младеж знае всичко, на него не му достига само едно — неопитност“. След завършване консерваторията 1855 г. той работи като църковен органист, а след това се отдава на концертна дейност. Искрено приятелство, което не остава без отрабение върху творчеството му, го свързва с великия пианист и композитор Франц Лист. В негова памет той написва най-ценното си симфонично произведение — Третата симфония с орган.

Голямо и многостранно е творчеството на композитора, но най-значителните си произведения той написва през седемдесетте години. (прочутия концерт за виолончело (един от най-хубавите във виолончеловата литература) симфоничните поеми, четвъртия концерт за пиано, тре-

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА

ШАРЛ КАМИИ СЕН-САНС

САМСОН И ДАЛИЛА

Опера в 3 действия (4 картины)

Либрето от ФЕРДИНАНД ЛЕМЕР

Диригент: РОМЕО РАЙЧЕВ

Хормайстор: Томина Сидова

Концертмайстор: Александър Ганев

Режисьор: нар. арт. ДИМИТЪР УЗУНОВ

Хореография: Богдан Ковачев

Сценография: Мариана Попова

ДАЛИЛА	—	мецосопран
САМСОН	—	тенор
АБИМЕЛЕХ (Сатрап на Газа).	—	бас
ГЛАВЕН ЖРЕЦ на ДАГОН	—	баритон
СТАРИЯТ ЕВРЕИН	—	бас
ВЕСТИТЕЛ	—	тенор
I ФИЛИСТИМЛЯНИН	—	тенор
II ФИЛИСТИМЛЯНИН	—	бас

Євреї, філістимляни, жреці, весталки, танцьорки, роби.

Действието се развива в Палестина, в библейско време 1150 год. преди нашата ера.

Премиера 2 декември 1877 г. във Ваймар, Германия.

Първо изпълнение в Русе 26. май 1968 г.

тия концерт за цигулка, операта „Самсон и Далила“ (1877) и др.)

Сен-Санс е автор на редица музикално-теоретични трудове, и на изследователски съчинения от разните области на музиката. Заедно с музикалните си творби написва и редица комедии, от които най-популярната е „Спазмите на писателя“, научни трудове: „Загадки и мистерии“, „Какво е миражът“, „Театралните декори в древния Рим“ и др. Други оперни творби написани след „Самсон и Далила“ са Хенрих III“ 1883, „Прозерпина“ — 1887, „Асканио“ 1890 г., но нито една от тях не достига популярността на Самсон и Далила“.

Преди „Самсон и Далила“, Сен-Санс е написал две опери — „Жълтата принцеса“ и „Сребърното звънче“, приети доста хладно от публиката и критиката. Другите негови произведения по същото време го правят толкова популярен, че той решава да напише нова оперна творба. За тая цел избира известната библейска легенда за Самсон. На първо време той се колебае какво да пише на тоя сюжет — опера или оратория. Край на колебанията му слага либретиста Фердинад Лемер, като написва либрето за опера. Почти готовото вече произведение Сен — Санс предлага на Гран опера — Париж, но ръководството на операта отхвърля предложението. Научавайки това Лист, който по това време е диригент във Ваймар, веднага я включва в репертоара на Ваймарската опера.

Френско-пруската война (1870) забавят излизането и с няколко години, така че първото представление на Ваймарската сцена е осъществена на немски език на 2.XII.1877 г. под диригентството на Франц Лист. Композиторът посвещава това свое произведение на прочутата певица Полина Виардо — Гарсиа. Операта е била посрещната добре. Във Франция „Самсон и Далила“ излиза 30 години по-късно и то не в Париж, а в Руан. От тогава операта се утвърждава като едно от най-значителните творения на френската музика и влиза в репертоара на всички големи оперни театри. На парижка сцена „Самсон и Далила“ е поставена с голям успех на 23.XI.1892 год.

Независимо от библейския си сюжет, „Самсон и Далила“ е дълбоко национално френско произведение. Тук Сен — Санс е разкрил цялостно дарованието си на тънък и проникновен психолог, който притежава и развито чувство към оперна драматургия. Ярки и релефни са музикалните образи, особено тези на Самсон и Далила. С голямо майство авторът дозира чертите на пламенната жена и коварната изкуси телка. Много разнообразен е и музикалният образ на Самсон, като навсякъде доминират непоковареността и чистота на чувствата му.

Силно впечатление прави и внушителен е хорът с интересната си по лифична звучност. Във всички сценични ситуации оркестъра участвува пълноценно като в зависимост от изискванията, които налагат душевните състояния на героите, създава точното настроение и атмосфера.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА КАРТИНА

Площад пред храма на бог Дагон в палестинския град Газа. Тълпа евреи молят бога да ги избави от филистимляно робство. Самсон се мъчи да ободри падналите духом свои сънародници, част от освободението е близък — казва той. Сатрапът, на Газа, Абимелех високомерно прекъсва Самсон, като му казва, че победените трябва да бъдат покорни. Самсон е преизпълнен с решимост за борба. Пръв от неговата ръка, вторжана с легендарната магарешка челюст, пада Абимелех. Филистимляните виждайки убития сатрап, панически се разбягват. Главният жрец на бог Дагон проклиня евреите и предсказва, че Самсон ще бъде наказан от жена.

ВТОРА КАРТИНА

От храма на Дагон излиза прекрасната Далила, заобиколена от млади филистимлянки. Тя угоднически ласкае героя, който казва тя, е покорил нейното сърце и когото ще чака в своята вила в полунощ.

Напразни са предупрежденията на старият еврейин. Неотразимият чар и страстните слова на Далила са запленили окончателно героя Самсон.

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ

ТРЕТА КАРТИНА

Далеч от града в тиха екзотична долина е разположена шатрата на родници. Върховният жрец на Дагон я заклева да узнае тайната на Далила. Тук тя иска да примамва Самсон победителя на нейните съвн на неговата сила, която ще допринесе още по-големи нещастия на народа да бъде унищожен този враг на нейния народ.

Разразява се буря. Буря е и в душата на Самсон. Той разбира, че любовта му ще го погуби, но не е в състояние да я превъзмогне.

Далила слага кяй на колебанията му, утвърждайки го в своята любов. Самсон не може да устои. Тя се мъчи за узнае неговата тайна. Смутен от нейните настоявания Самсон мълчи. Когато Дали

ла оскърбена от недоверието му иска да го изгони. Самсон изгубил власт над себе си, се спуска след нея. Бурята се разразява с пълна сила. Градината е заобиколена от филистимлянски войни. Отново се появява се Далила. Гържествуваща тя държи в ръцете си отрязаната коса на Самсон. Тайната е разкрита, в косата се е криела силата му. Самсон е заловен и ослепен.

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

ЧЕТВЪРТА КАРТИНА

В подземията на тъмницата в Газа, Самсон — спял и окован във веверици, е превързан към огромен воденичен камък, който той е длъжен да върти денонощно. След неговото залавяне филистимляните са победили и отново заробили евреите. В съседните подземия гният много евреи. Самсон чува техните вопли и проклетия и чувства вина за техните страдания. Идват филистимляни-войници и отвеждат Самсон.

ПЕТА КАРТИНА

Вътрешността на храма на Дагон. Филистимляните празнуват победата си над евреите — жертвоприношение. Вихрен танц на вестителките. Стражите довеждат ослепения Самсон. Далила със злъчни напомни му припомня минутите прекарани в нейните обятия. Самсон го рещо моли бога да му върне загубената сила. Върховният жрец продължава издевателствата си над безпомощния слепец и го кара да вземе участие в жертвоприношението. Подигравките преминават всякаква граница. Това разгневява Самсон. Застанал между двете главни колони, които поддържат храма, той с върховно напрежение на силите си успява да ги размести. Колоните с трясък падат, а с тях рухва и целият храм.

